

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliæ Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

41. An Pontifex in articulo mortis, saltem dum abest Sacerdos approbatus,
suppleat, & conferat jurisdictionem simplici Sacerdoti illam non habenti?
Et an Sacerdotes tale[m] jurisdictionem in articulo ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76359](#)

In ordine ad Sacraenta. Resol. XLI. 53

RESOL. XLI.

An Pontifex in articulo mortis , saltem dum abest Sacerdos approbat^s Supplet , & conferat iurisdictionem simplici Sacerdoti illam non habemus ? Et an Sacerdotes talem iurisdictionem in articulo mortis habeant à iure diuino , seu à Deo immediate vel à Pontifice , & ab Ecclesia . Et à Pontifice , & Ecclesia habet respondere cum D.Thom in 4 dist. 19. quæst. 1. art. 30. & dist. 20. quæst. 1. art. 1. quæst. 2. Bonaventura dist. 19. art. 30. docent Major quæst. 1. Almain quæst. 1. Sotus dist. 18. quæst. 4. art. 4. Uedesma 2. part. 4. q. 21. art. 6. & quæst. 22. art. 1. Medina Cod. de conf. quæst. de alieno . Petrus Sotus lect. 1. de conf. Victoria in summ. n. 156. Couaruas in cap. alma part. 1. q. 6. n. 8. Henriquez lib. 6. c. 10. n. 1. Suarez dist. 26. seq. 4. num. 7. & Valsquez quæst. 93. art. 1. dub. 3. n. 3. contra Durandum Capreolum Paludanum Canum Ruandum , & Armilam verb. Absolutio . Ratio est ; tunc quia nullum est fundatum contraria sententia & nostra indicatur in Concilio Tridentino loco citato ; tum quia hæc potestas in executione pender à dispositione Ecclesiæ : & quamvis licet non possit adimini vniuersum posset tamen ex parte personarum absoluentium , & penitentium limitari . Quid si omnes Sacerdotes , quoad hanc potestatem , iure diuino essent parés , non posset Ecclesia impetrare , etiam in aliorum praetentia , & non valeret absolutio . Est igitur . vt rectè dixit Suarez iurisdictione hæc delegata ab Ecclesia . Et idem Pata . Franciscus de Lugo opus de Sacram. cap. 1. num. 8. sic ait . Ex Ecclesia concessione quilibet Sacerdos habet iurisdictionem . Primo super veritatem tantum . Secundo , super mortalia prius sacramentaliter remissa . Tertio , in articulo , vel pericolo mortis , dum abest proprius Sacerdos .

5. Verum quod hoc est inter Doctores vlla controvergia . Nisi quid Armancanus lib. 11. quæst. Arman. à cap. 1. q. que ad 6. fauente etiam Durando in 4. dist. 19. quæst. 2. & Alman. in 4. dist. 18. quæst. 2. olim docuit . Sacerdotes in ipsa ordinatione iure diuino accipere veram potestatem absoluendi a peccatis , quolibet penitentibus ; ita ut absolutione quidem , si bona fides ea parte penitentis interueriat , si valida ; quamvis , & contra Ecclesiæ præceptum , & dispositionem fiat , non sit licet ; licet etiam in potestate ordinandi accedit . Sed quæ sententia ex dictis meritab omnibus reiicitur tamquam falla prouisum & improbabili , in modo erronea , apud Caetanum tom. 1. opus de tract. 7. quæst. 1. Sotum dist. 18. quæst. 4. art. 2. & dist. 20. quæst. 1. art. 5. Petrum Sotum lect. 5. de conf. Canum relect. part. 5. Valentianus quæst. 93. art. 1. dist. 2. post sanctum Thomam , & alios in 4. dist. 17. & 19.

3. Sed supra dicta iurisdictione tam ordinaria , quam delegata tribus modis acquiritur , videlicet , à iure , ab homine , & à consuetudine , de quibus latè Doctores citant . His itaque suppositis , & non obstantibus in articulo mortis omnes Sacerdotes , etiam non approbati , quolibet penitentes à quibusvis peccatis , & censuris absoluere possunt , saltem ubi non hoc a seipso proprius Sacerdos , aut alijs , qui etiam alias iurisdictionem habeat . Ita docet Concilium Tridentinum dist. 14. cap. 7. de parv. pof. cap. felicis , de parv. in 6. cap. pauperalis , de offic. Ordin. cap. capient. 12. de parv. in Clementinis , cap. inter curias de priuilegiis Extravag. commun. itemque Cœlestinus Papa epif. 2. cap. 1. & 4. & Concilium Carthaginense III. cap. 1. & Tolosanum cap. 11. & consentiunt omnes Doctores .

4. Sed circa prefatam doctrinam communiter receptam aliquæ extant difficultates , an talem iuris-

ditionem Sacerdotes in articulo mortis habeant à iure diuino , seu à Deo immediate , vel à Pontifice , & ab Ecclesia . Et à Pontifice , & Ecclesia habet respondere cum D.Thom in 4 dist. 19. quæst. 1. art. 30. & dist. 20. quæst. 1. art. 1. quæst. 2. Bonaventura dist. 19. art. 30. docent Major quæst. 1. Almain quæst. 1. Sotus dist. 18. quæst. 4. art. 4. Uedesma 2. part. 4. q. 21. art. 6. & quæst. 22. art. 1. Medina Cod. de conf. quæst. de alieno . Petrus Sotus lect. 1. de conf. Victoria in summ. n. 156. Couaruas in cap. alma part. 1. q. 6. n. 8. Henriquez lib. 6. c. 10. n. 1. Suarez dist. 26. seq. 4. num. 7. & Valsquez quæst. 93. art. 1. dub. 3. n. 3. contra Durandum Capreolum Paludanum Canum Ruandum , & Armilam verb. Absolutio . Ratio est ; tunc quia nullum est fundatum contraria sententia & nostra indicatur in Concilio Tridentino loco citato ; tum quia hæc potestas in executione pender à dispositione Ecclesiæ : & quamvis licet non possit adimini vniuersum posset tamen ex parte personarum absoluentium , & penitentium limitari . Quid si omnes Sacerdotes , quoad hanc potestatem , iure diuino essent parés , non posset Ecclesia impetrare , etiam in aliorum praetentia , & non valeret absolutio . Est igitur . vt rectè dixit Suarez iurisdictione hæc delegata ab Ecclesia . Et idem Pata . Franciscus de Lugo opus de Sacram. cap. 1. num. 8. sic ait . Ex Ecclesia concessione quilibet Sacerdos habet iurisdictionem . Primo super veritatem tantum . Secundo , super mortalia prius sacramentaliter remissa . Tertio , in articulo , vel pericolo mortis , dum abest proprius Sacerdos .

5. Verum quod hoc est inter Doctores vlla controvergia . Nisi quid Armancanus lib. 11. quæst. Arman. à cap. 1. q. que ad 6. fauente etiam Durando in 4. dist. 19. quæst. 2. & Alman. in 4. dist. 18. quæst. 2. olim docuit . Sacerdotes in ipsa ordinatione iure diuino accipere veram potestatem absoluendi a peccatis , quolibet penitentibus ; ita ut absolutione quidem , si bona fides ea parte penitentis interueriat , si valida ; quamvis , & contra Ecclesiæ præceptum , & dispositionem fiat , non sit licet ; licet etiam in potestate ordinandi accedit . Sed quæ sententia ex dictis meritab omnibus reiicitur tamquam falla prouisum & improbabili , in modo erronea , apud Caetanum tom. 1. opus de tract. 7. quæst. 1. Sotum dist. 18. quæst. 4. art. 2. & dist. 20. quæst. 1. art. 5. Petrum Sotum lect. 5. de conf. Canum relect. part. 5. Valentianus quæst. 93. art. 1. dist. 2. post sanctum Thomam , & alios in 4. dist. 17. & 19.

3. Sed supra dicta iurisdictione tam ordinaria , quam delegata tribus modis acquiritur , videlicet , à iure , ab homine , & à consuetudine , de quibus latè Doctores citant . His itaque suppositis , & non obstantibus in articulo mortis omnes Sacerdotes , etiam non approbati , quolibet penitentes à quibusvis peccatis , & censuris absoluere possunt , saltem ubi non hoc a seipso proprius Sacerdos , aut alijs , qui etiam alias iurisdictionem habeat . Ita docet Concilium Tri-

7. Qui proinde citati omnes cum in eo quidem consentiant , eiusmodi absolutionem tantum habere locum ac valere , si non adhuc alijs ad quem alij ex officio , vel delegatione tale manus pertineat , solus tamen Suarez , & Valsquez vniuersum asserunt de supradicto ordine inter Confessarios seruando . Quæ sententia quidem probabilis est , quæst. 11. part. 2.

Tom. 111. maxime

54 : Tract. I. De Potestate Pontificis

maxime ob auctoritatem Doctorum, sed non satis
cum vel ratione probatur; maxime quia scrupulosi
sunt delecti, si necessitate Sacramenti necessarii
esset, facile posset in periculum amittarum
cedere. Et ita hanc sententiam tener etiam Cardi-
nalis Lugo de Penitent. disput. 18. seq. 2. s. 2.
num 24.

Sug. hoc in 8. Itaque ergo puto absolutum, & similiiter in ar-
tculo mortis Pontificem & Ecclesiam conferre
Ref. & lege iurisdictionem simplici Sacerdoti etiam praesente
& \$\$. eius a proprio Parochio, vel approbato, vt possit absolu-
tionem, vero ab omnibus peccatis, & censuris quomodo-
& Ref. non libet reserata. Et ita docet Paludanus in 4. dif. 15.
seq. & alia art. 2. Capreolus dif. 19. q. 1. ad 4. Major. q. 1.
num 2. Durandus dif. 24. q. 5. Canus refert de penitent. p. s.
q. 1. & in di. Henricus lib. 6. c. 11. n. 4. in anno. Castro t. 1.
et tom. 1. b. 1. p. 1. Nauarrus Man. cap. 26. num 26.
tr. 1. ex Ref. & cap. 27. n. 27. Syluester verb Confessor. 1. in fi-
ne, & Sa. verb. Abfolutio, edit. an. 1. & noua, &
est. & in tom. significant. Ruardus art. 3. Eckius lib. 3. de prima-
eti. 1. Ref. 7. tu Petri, & Couaruuias in cap. Alma, part. 1. s. 1.
n. 8. qui loquuntur absque limitatione. Ratio su-
mitur ex verbis Concilii Tridentini, quod non dic-
it in casu necessitatis, aut si necessarium sit, ita
posse absoluere quemlibet Sacerdotem, quasi ali-
qua necessitas etiam requiratur ex parte ipsius
etiam confessari; multo minus dicit, ut propriis
Sacerdos, aut alias idoneus non adlit: sed absolu-
te pronuntiat, in eo articulo nullam esse causum
referuationem, & quoslibet penitentes a quib[us]
liber Sacerdotibus posse abfolui. Et si etiam lo-
quuntur cap. quod de his, & cap. pastoralis, de officiis
iud. ordinis.

9. Ratio esse debet, non quod ipso iure divino
ea potestas & iurisdictionis omnibus Sacerdotibus
conueniat, vt multi ex citatis sentiant, sed quia
iure Ecclesiastico, communis omnium Pontificum
& Conciliorum consensu, potius ex ipsa Aposto-
lorum institutione, absoluendi potestas & iurisdi-
ctionis in articulo mortis omnibus Sacerdotibus
conuenit. Nec suppetit firmum fundamentum eius
potestatis vnum quoad valorem restrainingit. Nec
obstat cap. Presbyter, 16. q. 6. Hoc enim tantum de
praecepto ex parte ipsius confessari loquitur, &
respicere videtur reconciliationem in foto exter-
no. Recognoce me ipsum, & Doctores, quos
Qua hic est cito in part. tract. 5. resol. 5. & hanc sententiam,
in tom. 3. tr. 1. & citato, probabilem esse faretur. Capensis in
8. Rec. 26. &c. me citato, probabilem esse faretur. Capensis in
curia Theolog. tom. 2. tract. 14. disput. 5. seq. 5.
num. 4.

Sup. sequen- 10. Nota tamen, quod stando etiam in contra-
ribus, & contra sententia, si adfert Sacerdos approbat, &
tentis in hoc nollet audire, vel absoluere, tunc sane poterit ad-
fin. tom. 1. hoc quilibet simplex Sacerdos: quia idem est, ac
& si vacas si non adfert. Si ob periculum instans incep-
terio lege infirmus confessionem cum simplici Sacerdote, &
aliam Ref. interim adueniat Parochus, vel alius appobatus,
eius criminis potest cum illo confessionem perficer, ab eoque
abfolui: quia incepta iam causa, effectus ille erat
legitimus minister, & index. Aut si forte confes-
sionem irritam fecisset, quamvis abfolutus erat,
poterit coram eodem confessionem repeter, &
iterum ab eo validè absolu: quia idem est, ac si
confessionem incepisset, & non suisset adhuc ab-
solutus. Ac præterea, si inceptra confessione ex vir-
gentia periculi, interim cesset periculum, adhuc
poterit talis Sacerdos prosequi & audit a tota con-
fessione penitentem absoluere. Non tamen posset
Sup. hoc in penitentis post receptam absolutionem, & sublatu-
Res. not. præ. penitentis post receptam absolutionem, & sublatu-
rente. Sed. periculo, illi iterum confiteri de aliis peccatis,
ad medium, forte oblitis. Et hæc omnia, me citato, docet Aver-
vers. Iesus la de sacram. Penitent. q. 16. seq. 3.
&c.

11. Verum si aliquis curiosus inquirat, an Ponti- Sap. hoc pe-
fex non solùm in articulo mortis, sed etiam in pe- riculo in
tricolo conferat iurisdictionem, vt supra assertimus. Ref. 19. & ibi
Respondō, quosdam non improbabilitate distin- 2. & 7 in pri-
guere inter articulum, & probabile, seu morale 2. & 7 in pri-
periculum mortis: verius tamen videtur, hæc in mis eius lim.
præsenti non esse distincta; fed idem de vitroque & in tom. 5.
cau. dicendum. tr. 1. Ref. 206
§. vlt. impri-
cipio. & in
tom. 9. tr. 7.
Ref. 126.

12. Prima partem, hæc duo, videlicet esse di-
stincta, & quæ de articulo mortis tunc haec sunt
dicta ad nudum periculum mortis non esse exten-
denda, tentiunt. Canus, Sotus, Couaruuias, Graf-
fius, & Valeria q. 10. puncto 2. qui autem, pericu-
lum mortis esse, cum est probable dubium, &
frequenter solet in tali casu mors accidere; qua-
le est mors periculosa, longa nauigatio, actu-
le bellum, seu imminentis prælium, parsus primus Sup. his in
multieris, idemque de similibus arbitrio prudentis fine Ref. 1.
iudicandum: articulum autem mortis esse, quando te. & in Ref.
mortis proxime intiat, & iam moraliter certa, & ine-
vitabilis, quæsi in fieri est, siue ex causa intrinse- Ref. 2. & in
cis naturalibus, vt fit in mortis lethibus; siue & in Ref. 5.
extrinsecis, vt si aliquis sit damnatus supplicio & in Ref. 6.
mortis, &c. Fundamentum etiæ quæsi Concilium lo- pet totam,
quitur de articulo mortis, qui ex ipsa vi nominis,
plus sonat, quam periculum mortis.

13. Secundam partem traducta glossa in cap. pa-
ralis, de officiis Ordini. & cap. quid in se, de peni-
tent. & remissi. Paludanus dif. 17. q. 5. art. 2. & dif.
20. q. 1. art. 2. Adrianus q. 3. de conf. Sylvestris verb.
confessor. 1. q. 6. & interdictum, & quæsi 7. Nauarrus
Man. cap. 16. cum. 31. & cap. 27. n. 27. Si verb.
Abfolutio. Henricus lib. 6. cap. 11. numer. 11. &
lib. 13. cap. 27. num. 3. Suarez dismis. 26. seq. 4.
num. 3. & Valquez q. 9. 1. art. 1. dab. 5. Probat ex
cap. si quis suadente, 7. q. 4. vbi posita referuatione,
excipitur periculum mortis; & cap. eos qui, de sen-
tent. excommunic. in 6. nunc periculum, nunc articu-
lus mortis appellatur. Vnde pater hæc duo in
iure pro eodem reputat: præterquam quod fau-
ores sunt ampliandi. Ratio est; tum quia morale
periculum in malis culpa perinde cauedundum est,
ac euuentus ipse. Tum quia alias non satis esset con-
sultum necessitati fideliū, vt pote, qui de articulo
mortis incerti; facile sine confessione aliquando
essent decepliti. Tum quia præceptum diuinum
confessionis non minus obligat in periculo mora-
li, quam in articulo mortis. Est ergo utroque
par ratio, hanc amplitudinem ministrorum con-
cedendi. Et ita do. Et Propositus in 3. part. 9. 7. de
Sacram. Penitent. dñb. 5. num. 43. & me citato,
Cardinalis Lugo de penitent. disput. 18. seq. 2. s. 1.
num. 21. Capensis lib. supra, num. 15. vbi poeta
sic alliter. Dices ex hoc videtur hæc, quemlibet
simplicem Sacerdotem posse abfoluiare à censuris
& casibus reservatis omnes parvientes, partus Sup. hoc in
quidem dolores familiares, vel per tui proxim. tom. 1. tr. 5.
vicinas, tanquam constitutas in periculo mortis. §. Nota. & in
Respondeat negant sequalem loquendo de omni. tom. 9. art. 7. in
nibus prægnantibus, & concedendø eam de pra-
gnante quæ primum partum sit editura, vel de his,
qua difficiles, & periculosis partus solent habere.
Ita ille, cui addit. Sotus in 4. dif. 18. q. 1. art. 5.
Sed de hoc ego alibi.

14. Sed an Pontifex possit prohibere, ne quis Sa- Alibi in Re-
cerdos in extrema necessitate valide abfoluat, con- not. præteri-
cedunt. Ma. or. & Vasquez Negant verò Duran- ce. Er. Sup. con-
dus, & Canus refert de penitent. par. 5. ad 2. teto in hoc
& Angelus verb confessio 3. num. 2. & alij. Quibus §. vlt. legi
magis assentior: quia, vt recte Durandus, non quæ supra dicta
intelligunt privilegium concilium capiti in de-
structionem, sed in adificationem membrorum,
cum

con caput sit propter membra. Quæ doctrina intellegenda est de omnibus sacerdotibus, etiam suspensus, degradatis, apostatis, & hereticis, ut habeat commissum sententia. Vide etiam Ludovicus à Cruce Bull. Cœ. diff. 1. cap. 2. dub. 5. num. 19.

RESOL. CXLII.

Respondet ad omnia argumenta contra sententiam suam possum in ordine ad illam practicandam; & aliqua alia curiosa intenties circa opinionum probabilitatem.

Sed ex doctrina huius Resolutionis oritur, an in articulo mortis possit quis cum Sacramento penitentia suppleret, cum contritione.

Sed adhuc remaneat ista difficultas, an sit obligatio habendi contritionem in articulo mortis ex alio capite, scilicet diligendi Deum? Ex part. 8. art. 1. Ref. 91.

Adversus doctrinam superius tanquam probabilem admissam, nempe posse in articulo mortis presente approbat eligi in confessarium sacerdotum non approbatum.

1. Obiectio Primæ, dicam opinionem secundum Prepositum 3. part. quest. 7. de sacramentis. Positum 3. num. 40. & alios, esse quidem probabilem speculatum, non autem tutam in praxi.

Secunda iacet quis amplecti possit opinionem probabilem reliqua probabilitati; hac tamen non videtur procedere in articulo mortis, tunc enim magis tutam, & securior opinio amplectenda est.

3. Respondeo his objectionibus ex mente aliquo-

rum, &
In hoc in Ad primum dicunt opinionem probabilem speculatum esse probabilem, & tutam practicè: nam dicunt à speculatu probabilitate connaturaliter, & prudenter oritur probabilitas practica tanquam efficiens à causa. Id est siquidem conscientia practicè dicitur, hic & nunc licere talem operationem, quia probabilis opinio docet, sub talibus, circumstantiis licet. Cum enim hoc speculatum cognitione respiciat proximam obiectum suum & dirigat voluntatem ad opus, id operamini ita, quod speculatio moralis probabilitate iudicamus licere. Itaque dicendum est, quod probabile esse speculatum, nihil aliud est, quam habere pro fundatione ratione sufficiens, qua duce operari culpabilium non potest, nec temerari, sed prudentia, quo conscientia tutam maneat.

Et supposita sufficiencia ratione in speculatum, necesse est, quod apponatur in practicis; quia si sufficiens ratio in illis, & in his sufficiens erit, & que talis iudicatur in illis, necessariò in his iudicandis; cum ratio vim suam non amitteret magis in his, quam in illis, & hac sic precipua vis vere rationis, ut constans in omnibus sit; non defectibilis magis in his, quam in illis, nisi diversa sit circumstantia, quia factum. & simul rationem mutet, de quo nunc non loquimur, sed dum omnia æqualiter se habent.

4. Et idem non desinam hinc apponere verba Ioannis Machadi in discut. præl. art. 4. §. 2. ante tom. 1. de perfetto confessario, vbi sic ait. [Algunos Dotor, y especialmente Granado 12. tractat. 12. disput. 4. sed. 4. n. 32. lugan.] que la opinion puede ser, speculativa, probable. però no practica, y que la que allí fuere, no se puede seguir seguramente en conciencia. Perd el Doctor Sanchez in disp.

44. num. 63. y en la 54. num. 11. pfueua doctrina mente, que en ninguna manera se deje administrar a quien despues sigue, y refere Diction 2. part. 1. Que nunc est in tom. 8. 13. de opiniones probabili, resol. 5. porque es cosa imperceptible, que siendo una opinion especulativamente probable, no lo sea tambien practicamente, supuesto que la probabilidad practica, que asegura el obrar, ha de nacer forzosamente de la probabilidad especulativa, y esta solamente se destingue de aquella, como el efecto de su causa. Pues es cierto que qualquera accion buena, o mala, que obra el hombre proviene de que el especulativamente juzgo, que la podia hacer. Porque como dice Thomas Sanchez aunque diferente proposito en el libro segundo de matrimonio, finis 41. num. 5. el conocimiento especulativo, es el que mueve la voluntad para obrar practicamente. De manera que la opinion, que especulativamente fuere probable, ha de ser tambien practicamente, por lo qual dixo el mismo Autor en el lugar citado, que la especulacion probable en las cosas morales mira a la practica, como a su objeto, y que por consiguiente de ninguna utilidad seria la especulacion probable, si en llegando a obras practicamente se hallase impedita: pues este conocimiento especulativo es el que ha de mover la voluntad para la obra. Y assi el Doctor Sanchez in disp. 4. n. 11. se persuade a quel el que no se atreue a obrar practicamente por la opinion probable especulativa, que auia concebido en su entendimiento, de que le es licito el obrar alguna accion, lo haze, porque no es firme el atenlo que conciede de la probabilidad especulativa de la opinion, aunque el se persuada a que lo es. Pero al contrario, confessamos, que bien puede ser una opinion probable practicamente por principios extrínsecos, que es, como ya hemos dicho, la autoridad del Doctor, o Maestro que la tiene: no serlo especulativamente por principios intrínsecos, que es la probabilidad que cada uno juzga, quo tiene la opinion por el fundamento de sus razones.] Ita illæ. Et ita hanc sententiam, me citato, tenet Pater Franciscus de Lugo de principiis Theolog. moral. part. 1. cap. 2. quest. 4. numer. 42. Idem, me citato, tenet Ioannes Escobar de confessar sollicit. part. 2. quest. 2. n. 41. Et tandem etiam, me citato, Narbona de arte requisita ad humanos artus, anno 60. question. 2. num. 13.

5. Nota vero dictum Narbonam me absolutè pro sua sententia citare; sed male quidem: nam vt recte observat Pater Lugo vbi supra, ego non docui hanc sententiam, sed eius probabilitatem Lectoribus cogitandam reliqui, & quod tunc feci, nunc iterum facio.

6. Ad secundum argumentum, respondeo negando in articulo mortis aliquem non posse sequi opinionem probabilem. Et ita, me citato, docet noscissime Pater, Franciscus de Lugo vbi supra, de principiis Theolog. moral part. 1. cap. 3. quest. 5. num. 44. vbi sic ait. An etiam in articulo mortis licet amplecti opinionem minus probabilem, & minus tutam? Negare videtur Thomas Sanchez lib. 2. Decal. cap. 4. num. 6. dicens, constitutum in articulo mortis, in quo agitur anima salus, subinde teneri partem amplecti, quam reputat tutiorem, & probabilem. Vnde colligit, infidelem, cui proponitur nostra fides ut magis credibilis, dum adhuc eius facta probabilitate credibilis appareat, non teneri ad recipiendam nostram fidem extra mortis articulum; feci in illo.

7. Probabilius videtur oppositum. Nam conscientia